

Ringersdag 1990

Deze bijeenkomst voor ringers en hun medewerkers vond ook dit jaar weer plaats in Hotel Haarhuis te Arnhem. Kenmerkend voor deze dag: een vol, afwisselend programma, een goede sfeer en een redelijke opkomst ($\pm$ 150 personen). Ondanks het vrij strak afwerken van het programma kon ondergetekende niet voorkomen dat het laatste onderdeel uiteindelijk drie kwartier te laat afgehandeld werd waardoor sommigen helaas iets gemist hebben van de discussie over het nieuwe beleidsplan.

Als eerste punt op het programma stond de vergadering van de ringersvereniging. De voorzitter van deze vereniging, Henk Luten, werkte in snel tempo de punten 1 t/m 5 van de agenda af. De onder punt 6 voorgestelde wijziging van de statuten werd met algemene stem aanvaard. Van de onder punt 7 geplande activiteiten in 1991 noemde Luten de volgende: bemiddeling inzake POOT, inventarisatie vangmiddelen en ander hulpmateriaal, steun aan de redactie van Op Het Vinketouw in de persoon van Bennie v.d.Brink, overleg met de Ringcentrale, deelname aan de Adviesraad, voortzetting van instructiebijeenkomsten en een bezoek aan het Zoölogisch Museum o.l.v. Ebel Nieboer. Tijdens de rondvraag werd vanuit de zaal de mening gevraagd van de vereniging over het beleidsplan. Luten: "In grote lijnen is de vereniging het eens met het beleidsplan. Wel worden er vraagtekens gezet bij de uitvoering ervan gezien de beperkte inzetbaarheid van de vooral bij de uitvoering betrokken personen (Drent, de Goede)". Luten zegt toe een uitgebreider commentaar op het beleidsplan naar OHV te sturen zodat dat nog in het decembernummer opgenomen kan worden.

Na de koffiepauze spreken achtereenvolgens Piet de Goede en Piet Drent een kort welkomstwoord en geeft Henk Luten een korte samenvatting van de eerder gehouden vergadering. Ton Renssen verhaalt daarna van de zeer succesvolle herintroductie van de raaf in Nederland. Na veel aanloopproblemen in het begin (1964) van dit project heeft de broedvogelpopulatie van de raaf dit jaar de grootte van 34 paren bereikt, die zich bijna allemaal op de Veluwe gevestigd hebben. Dank aan Renssen voor zijn inzet voor en grote betrokkenheid bij deze vogel.

Ronald Groenink (vogelwerkgroep IJsselstreek) vertoonde vervolgens prachtige dia's van de vogels die centraal stonden in de praatjes op deze dag.

Daarna liet E. v.d.Spek 23 jaar vangen in de Korverskooi en de Helgoland-val op Texel in 30 minuten de revue passeren. Geïllustreerd met kaarten van terugvangsten van verschillende soorten gaf hij de totaalvangstgetallen van die soorten over de periode 1961-1984. De Helgoland-val blijkt dan vooral belangrijk te zijn voor de vangst van lijsterachtigen terwijl in de Korverskooi de grote aantallen gevangen pijlstaarten en wintertalingen opvallen (cijfers volgen t.z.t in een stuk dat v.d.Spek zal schrijven voor OHV). De bouwtekeningen van de Helgoland-val waren achterin de zaal te bewonderen. Tijdens de pauzes gaven deze aanleiding tot interessante discussies.

Na de lunchpauze kwam Jaap Graveland (IOO) aan het woord over zijn grondige aanpak van een actueel probleem: verzuring en vogels. Eerder verricht onderzoek op het IOO aan koolmezen bracht aan het licht dat sedert 1984 het aantal eieren met een slechte schaal schrikbarend stijgt in bossen op arme zandgronden. Onderzoek van Graveland, waarbij o.a. selectief kalk werd aangeboden aan broedsels van mezen, wijst in de richting van een gebrek aan kalk tijdens het broedseizoen. Het uitpluizen van nesten bleek een belangrijk hulpmiddel bij het zoeken naar door de vogels verzameld (gemorst) kalkmateriaal. De afname van huisjesslakken kan vooral op arme zandgronden de oorzaak zijn van het kalkgebrek bij mezen. Opvallend is verder dat bij de Bonte Vliegenvanger geen sprake is van eischaalproblemen. Graveland schakelde bij zijn onderzoek het afgelopen jaar ook ringers en andere vrijwilligers in, die bij nestkastcontroles gegevens voor hem verzamelden. In het OHV-nummer van maart volgend jaar zal een kort verslag van het onderzoek tot op heden worden opgenomen, met daaraan gekoppeld een nieuwe oproep om medewerking van vrijwilligers.

Na een schitterende diapresentatie van Ronald Groenink over een bezoek aan IJsland kwam Bennie v.d. Brink ons jaloers maken met zijn verhaal over een ringbezoek aan een paar Italiaanse eilandjes in de Middellandse Zee vlak voor de Italiaanse kust. Medewerkers van de Italiaanse Ring-

centrale vangen daar in het voorjaar terugtrekkende zangvogels op en menige hop of wielewaal wordt daar dan voorzien van een ring. Afgelopen voorjaar heeft v.d. Brink daar samen met Conings een weekje meegeholpen. Een goed initiatief wat ons een indruk geeft uit de praktijk van een andere Ringcentrale al is het wel wat rauw om te weten dat op dezelfde vangplaatsen in de herfst jagers in schuttershutjes hun geweren leegschieten op dezelfde vogels.

In het programmaonderdeel plaatjes en praatjes liet Wim Fokker een analyse zien van 300 terugvangsten van Bonte Strandlopers op Schiermonnikoog. Daaruit blijkt o.a. dat de gemiddelde levensverwachting van de volgroeide vogels 4,7 jaar is. Opmerkelijk hierbij is dat het gewicht van de vogels bij de eerste vangst geen rol lijkt te spelen; zowel lichte als zware vogels hebben dezelfde levensverwachting.

Aan het slot van deze dag zette Piet Drent nog kort de hoofdlijnen van het beleidsplan uiteen. Er bestaat vanaf heden een duidelijk onderscheid tussen professioneel ringwerk en vrijwillig ringwerk. Professionele gebruikers van de Ringcentrale zullen in het vervolg voor de diensten van de Ringcentrale moeten gaan betalen. Voor deze groep is dat nieuw en even wennen maar in feite is dit niets anders dan een inhaalmanoeuvre van de Ringcentrale ten aanzien van een situatie die elders bij de overheid en tussen deze organisaties onderling al bestaat. Het betekent tevens dat ook het vrijwillig ringwerk nu duidelijk omschreven moet gaan worden. We zijn aan diezelfde overheid als belangrijkste subsidieverstrekker vooraf en achteraf verantwoording schuldig voor het werk dat U als ringer doet. Waarvoor verzamelt U uw ringgegevens en wat kunnen gebruikers (zoals wetenschappers en natuurbeschermers) met die gegevens? Daarbij spelen de hogere kwaliteitseisen die aan die gegevens gesteld worden een belangrijke rol. Aan geautomatiseerd aanleveren valt hierbij niet te ontkomen, al benadrukt Drent dat dit zeker geen belemmering voor de individuele ringer mag worden om zijn ringwerk te blijven uitoefenen. Heeft een ringer problemen met die automatisering dan zal de Ringcentrale samen met hem of haar naar een passende oplossing zoeken. Structurering en bundeling van ringwerk is nodig voor de waardevermeerdering van het werk. Daarom worden projecten opgezet

waarin meerdere ringers of ringgroepen kunnen gaan werken (zie beleidsplan blz. 72-75). Tot zover Drent. Vanuit de zaal kwamen de volgende vragen en/of opmerkingen:

Beekman: Hoe zit het met de Adviesraad?

Drent: De Adviesraad leidt op dit moment een slapend bestaan. Alle leden hebben, nadat ze als Adviesraad een advies over het beleidsplan hadden uitgebracht, hun zetel in de raad ter beschikking gesteld. Dit gebeurde omdat op verzoek van de meerderheid van de Adviesraad zelf de status van de leden van de raad zal veranderen. De leden waren als directe vertegenwoordigers van hun organisatie bij aanwijzing door die organisatie in de Adviesraad gekomen. De ervaring van de meerderheid van de leden van de raad toonde volgens hen aan dat dit niet functioneerde. De relatie met de eigen achterban was moeilijk in te vullen en liep vaak niet goed. Daarom geven ze er de voorkeur aan in het vervolg de leden van de Adviesraad, na acceptatie van het beleidsplan, op persoonlijke titel (gezien hun deskundigheid en kennis van een bepaalde organisatie of belangengroepering) door de directeur in de Adviesraad te laten benoemen. Om dit formeel mogelijk te maken stelden ze dus allen hun zetel beschikbaar. Nadrukkelijk moet gezegd worden dat de twee vertegenwoordigers van de Ringersvereniging van mening waren en nog zijn dat zij wel als directe vertegenwoordigers (belangenbehartigers met ruggespraak) in de Adviesraad zaten en dat zij dat ook zo willen voortzetten.

De Adviesraad heeft zich uitgesproken voor uitvoering van het beleidsplan met dien verstande dat ze kritische opmerkingen hebben geplaatst over 1. de uitvoering gezien de personele mogelijkheden op de Ringcentrale en 2. een meerderheid ongelukkig was over de blijvende centrale rol van de enige structurele subsidiegever: de KNAW/IOO in de beleidsbepaling t.a.v. de Ringcentrale.

De Bruin (Vinkenbaan Kennemerduinen): Hoe zit het met de publikatie van basisgegevens (pag 79)? Dit naar aanleiding van de uitgave van b.v. het jaarverslag van de Vinkenbaan Kennemerduinen; mag dat?

Drent: Eigenlijk moet per geval bekeken worden of dat kan. Voorkomen moet worden dat derden via dit soort publicaties gebruik maken van door vrijwilligers verzamelde gegevens zonder daarvoor zelf bijgedragen

te hebben (financieel of anderszins). Beter is het om dat zoveel mogelijk centraal dus via de Ringcentrale te regelen. Beknopte jaarverslagen blijven mogelijk.

Gerritse: Hoe zit het met de door de Ringcentrale gecoördineerde projecten? Wanneer wordt waarmee gestart?

Drent: De projecten worden beschreven op pag. 74 en 75, zij zijn het gevolg van een herwaardering van het ringwerk dat reeds loopt, maar nog niet op elkaar is afgestemd. Structurering zal het een meerwaarde geven, waardoor het ook beter aansluit bij de wensen van (potentiële) gebruikers en internationale ontwikkelingen (vooral binnen Euring). Ringers kunnen zelf ook nog grote projecten waarin samengewerkt wordt indienen. De projecten 1c, 2, 3 en 4 zullen komend jaar van start gaan. Voor elk van deze projecten zal op korte termijn door de Ringcentrale een aantal op die gebieden ervaren ringers worden uitgenodigd om samen met de Ringcentrale de inrichting van het project en voorschriften ten aanzien van methode en te verzamelen gegevens voor te bereiden. Via een op korte termijn te houden enquête zal ernaar gestreefd worden een groot deel van het bestaand werk in te passen in de voorgestelde projecten. Waar nodig zullen persoonlijke gesprekken met ringers gevoerd worden. Voor de projecten 1c, 3, en 4 zullen daarna per regio coördinatoren aangezocht worden die een belangrijke rol zullen krijgen in de begeleiding en de opzet van de projecten en aanspreekpunt zullen worden voor de Ringcentrale en de ringers in die regio. Niemand hoeft bij dit alles bang te zijn dat hij of zij onnodig zijn vergunning verliest. Zij die op dit moment weinig of niets ringen, maar van plan zijn om b.v. over een aantal jaren zich weer intensiever met ringen bezig te gaan houden, worden gevraagd hun vergunning niet te laten verlengen. Zij zullen bij hernieuwde aanvraag een voorkeursbehandeling krijgen en zolang op een speciale lijst geplaatst worden. Ook worden ze via OHV op de hoogte gehouden van het wel en wee in de ringerij.

Gerritse: Hoe zit het met project 6, dat van de Steltlopers?

Drent: Er zijn op dit moment vanwege tijdgebrek en de wat lastige problematiek geen concrete plannen voor de start van het Steltlopersproject. Wel zal volgend jaar het overleg gestart worden met de groepen die Steltlopers ringen.

Wilmink: Vindt het financiële plaatje in het beleidsplan wat onduidelijk en hij vraagt zich met name af wie het werk dat de RC voor Euring doet betaalt en waar de inkomsten uit dataverstrekking blijven.

Drent: De Nederlandse overheid heeft indertijd het verzoek van Euring om extra middelen beschikbaar te stellen voor Euring-werk gehonoreerd. Aan die situatie is niets veranderd. Wassenaar mag ten hoogste twee dagen per week voor Euring werken. Moet dat meer worden dan zullen via Euring meer middelen binnen moeten komen, b.v. uit de verkoop van gegevens.

De inkomsten uit dataverstrekking zullen ten goede komen aan het Nederlandse Ringwerk. In het kader van de reorganisatie is ook rekening gehouden met die inkomsten in de vorm van extra werkgelegenheid op de RC. Overigens zal over de besteding van het deel van eventuele inkomsten dat voor en door de ringers besteed moet worden, overleg met de Ringersvereniging plaatsvinden.

Tot slot stelt van Kuyen nog voor om de activiteiten van elke ringer in gecodeerde vorm op de lijst met namen en adressen van ringers te vermelden.

Drent vindt dit een goede suggestie en besluit met te zeggen dat ringers altijd met hun vragen en opmerkingen bij hem aan kunnen kloppen.

Tot slot bedankt de Goede allen voor hun aanwezigheid op deze dag. Op- en of aanmerkingen over het programma kunt U richten aan hem.

Piet de Goede